

Vyresnio amžiaus asmenų interneto naudojimas COVID-19 pandemijos metu: potencialus apsauginis veiksnys?

Įvadas

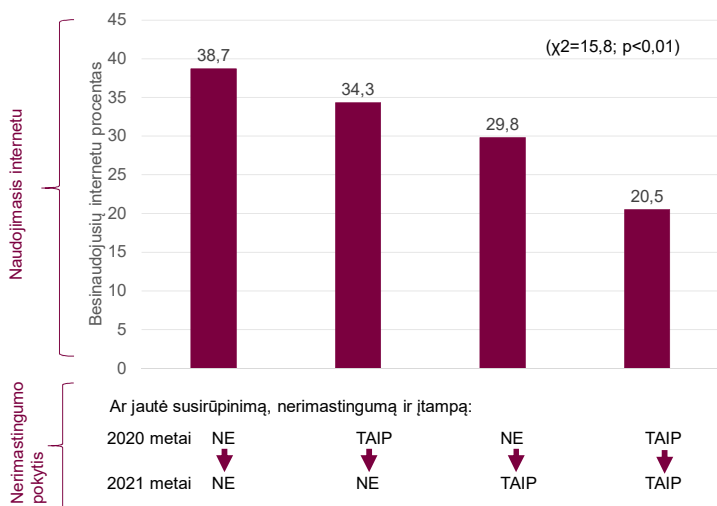
COVID-19 pandemija padarė didelį poveikį visuomenės psichikos sveikatai (Di Fazio et al., 2022), tačiau skirtingo amžiaus žmonės patyrė skirtingą poveikį. Nors pripažįstama, kad stipresnį poveikį patyrė jaunesni, o vyresnio amžiaus žmonės galėtų būti laikomi santykinai atspariais (Di Fazio et al., 2022), tačiau vyresnio amžiaus asmenys taip pat patyrė nerimo ir depresijos simptomų padidėjimą (Webb & Chen, 2022). Kaip vienas galimų rizikos faktorių nurodomas vienišumas ir socialinio susietumo trūkumas (Labadi et al., 2021; Webb & Chen, 2022). Todėl manytina, kad interneto pagalba palaikomi ryšiai su kitais galėtų sušvelninti pandemijos poveikį vyresnio amžiaus asmenims. Todėl šio pranešimo tikslas – remiantis Europos sveikatos, senėjimo ir išėjimo į pensiją (SHARE) tyrimo duomenimis, išanalizuoti vyresnio amžiaus Lietuvos gyventojų interneto naudojimo sąsajas su nerimastingumu ir liūdesio pajautimo pokyčiais COVID-19 pandemijos metu.

Metodika

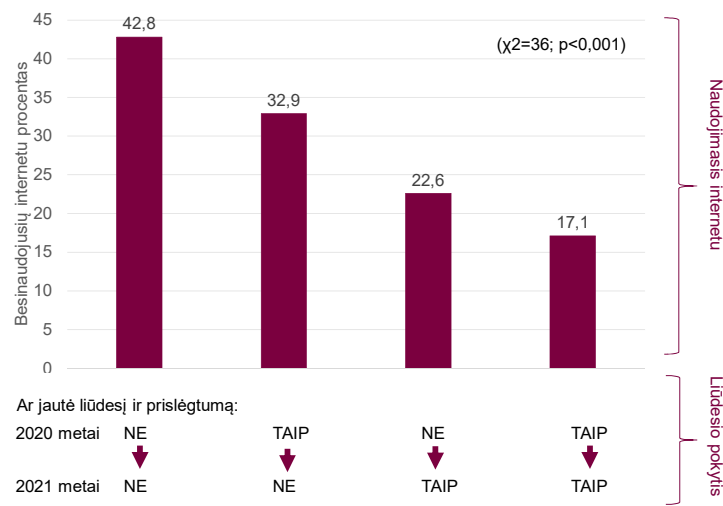
Analizė grįsta SHARE tyrimo 8-tos bangos COVID-19 apklausa (Börsch-Supan, 2022a; DOI: 10.6103/SHARE.w8ca.800) ir 9-tos bangos COVID-19 apklausa (Börsch-Supan, 2022b; DOI: 10.6103/SHARE.w9ca.800). Buvo analizuoti 738 Lietuvos respondentų, sulaukusių 65 metų ir vyresnių (65,3% moterų; amžiaus vidurkis 76,5 metai) duomenys.

Susirūpinimo, nerimastingumo bei įtampos pokyčiai ir interneto naudojimas

Liūdesio bei prislėgtumo pokyčiai ir interneto naudojimas

Rezultatai ir rezultatų aptarimas

Analizė atskleidė, kad nuo COVID-19 protrūkio pradžios bent kartą naudojami internetu 32,1% respondentų. Analizuojant susirūpinimo, nerimastingumo ir įtampos pokyčius, nustatyta, kad daugiausiai internetu besinaudojusiu (38,7%) buvo grupėje, kuri nepatyrė minėtų išgyvenimų nei 2020, nei 2021 metų tyrimo metu, o mažiausiai (20,5%) – respondentų, kurie patyrė šiuos išgyvenimus abiejų matavimų metu. Skirtumas statistškai reikšmingas ($\chi^2=15,8$; $p<0,01$), efekto dydis mažas. Panašus dėsningumas nustatytas ir liūdesio bei prislėgtumo atveju ($\chi^2=36$; $p<0,001$; efekto dydis tarp mažo ir vidutinio), tačiau šiuo atveju papildomai santykinai mažas interneto naudojimo dažnis (22,6%) stebimas ir grupėje, kuri nepatyrė liūdesio ir prislėgtumo 2020 metais, bet patyrė 2021 metais. Šie rezultatai rodo, kad interneto naudojimas, ypač pandeminiu laikotarpiu, gali būti psichikos sveikatos apsauginiu veiksniumi, tačiau tolesniuose tyrimuose reikėtų papildomai kontroliuoti įvairius socialinius-demografinius veiksnius, pavyzdžiui pajamas.

Literatūra

- Börsch-Supan, A. (2022a). *Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE) Wave 8. COVID-19 Survey 1. Release version: 8.0.0.* SHARE-ERIC. Data set. DOI: 10.6103/SHARE.w8ca.800
- Börsch-Supan, A. (2022b). *Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE) Wave 9. COVID-19 Survey 2. Release version: 8.0.0.* SHARE-ERIC. Data set. DOI: 10.6103/SHARE.w9ca.800
- Di Fazio, N., Morena, D., Delogu, G., Volonnino, G., Manetti, F., Padovano, M., ... & Fineschi, V. (2022). Mental Health Consequences of COVID-19 Pandemic Period in the European Population: An Institutional Challenge. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(15), 9347. DOI: 10.3390/ijerph19159347
- Labadi, B., Arato, N., Budai, T., Inhof, O., Stecina, D. T., Sik, A., & Zsido, A. N. (2021). Psychological well-being and coping strategies of elderly people during the COVID-19 pandemic in Hungary. *Aging & Mental Health*. DOI: 10.1080/13607863.2021.1902469
- Webb, L. M., & Chen, C. Y. (2022). The COVID-19 pandemic's impact on older adults' mental health: Contributing factors, coping strategies, and opportunities for improvement. *International Journal of Geriatric Psychiatry*, 37(1). DOI: 10.1002/gps.5647